

Brussel, 15 oktober 2020
(OR. en)

11822/20

AGRI 320
ENV 593
PESTICIDE 32
PHYTOSAN 22
FORETS 29
SAN 357
VETER 40
PECHE 316
MARE 23
ECOFIN 931
RECH 362
SUSTDEV 135
DEVGEN 135
FAO 21
WTO 256

NOTA

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de Raad
Betreft:	Conclusies van de Raad over de "van boer tot bord"-strategie - <i>Goedkeuring</i>

1. De Commissie heeft op 20 mei 2020 de mededeling "*Een "van boer tot bord"-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem*" gepubliceerd, tezamen met het werkdocument van de Commissiediensten "*Analysis of links between CAP Reform and Green Deal*". De besprekingen in de Raad over de "van boer tot bord"-strategie ("*Farm-to-Fork*" - *F2F*") zijn onder het Kroatische voorzitterschap van start gegaan, op 2 juni 2020. Op die dag heeft de Commissie de F2F-strategie aan de Groep landbouwraden en -attachés gepresenteerd. Op 8 juni 2020 heeft de Raad de F2F-strategie gepresenteerd tijdens een informele videoconferentie van de ministers van Landbouw, waarna deze een eerste gedachtewisseling hielden.

2. Op 20 juli 2020 heeft het Duitse voorzitterschap tijdens de zitting van de Raad Landbouw en Visserij een diepgaande bespreking over de F2F-strategie georganiseerd. Op basis van de gedachtewisseling van de ministers van Landbouw heeft het voorzitterschap een ontwerptekst voor Raadsconclusies ingediend, die - parallel met een uitgebreid schriftelijk raadplegingsproces - in detail werd besproken in drie informele vergaderingen van de Groep Landbouwraden en -attachés¹. De aspecten van de ontwerpconclusies van de Raad in verband met het gemeenschappelijk landbouwbeleid zijn ook in het Speciaal Comité Landbouw behandeld².
3. Tijdens de informele videoconferentie van 12 oktober hebben de leden van de Groep landbouwraden en -attachés overeenstemming bereikt over het overgrote deel van de ontwerpconclusies; er bleven nog slechts enkele knelpunten over.
4. Het Comité van permanente vertegenwoordigers heeft deze knelpunten op 14 oktober 2020 besproken en opgelost.
5. Derhalve wordt de Raad verzocht de ontwerpconclusies van de Raad in de bijlage bij deze nota goed te keuren in zijn zitting op 19 en 20 oktober 2020 (Landbouw en Visserij).

¹ 12 en 30 september en 12 oktober.

² 28 september en 5 en 12 oktober 2020.

Ontwerpconclusies van de Raad over de "van boer tot bord"-strategie**DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE****HERINNEREND AAN:**

- de conclusies van de Raad van 29 november 2019 over de geactualiseerde strategie voor de bio-economie "Een duurzame bio-economie voor Europa: versterking van de verbinding tussen economie, samenleving en milieu"
- de conclusies van de Raad van 16 december 2019 over dierenwelzijn - integraal onderdeel van een duurzame dierlijke productie (doc. 14975/19)
- de conclusies van de Raad van 16 december 2019 over de volgende stappen om frauduleuze praktijken in de agro-voedselketen beter aan te pakken en te ontmoedigen (doc. 15154/19)
- de conclusies van de Raad van 28 juni 2016 over voedselverlies en voedselverspilling (doc. 10730/16)
- de conclusies van de Raad van 14 juni 2019 over de volgende stappen om van de EU een regio met de beste praktijken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie te maken (doc. 10366/19)
- de conclusies van de Raad van 18 juni 2018 over de middellangetermijnprioriteiten van de EU en de lidstaten voor de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) (doc. 10227/18)

ONDERKENT dat de "van boer tot bord" -strategie ((Farm to Fork Strategy), hierna "F2F-strategie" genoemd, een kernelement is van de Green Deal en dat daarin de uitdagingen in verband met duurzame voedselsystemen in een alomvattende benadering worden behandeld en wordt erkend dat voedsel, gezonde samenlevingen en een gezonde planeet niet los van elkaar te zien zijn.

I. ACTIES DIE NODIG ZIJN VOORDE TRANSITIE NAAR DUURZAME VOEDSELSYSTEMEN

1. **IS INGENOMEN MET** de mededeling van de Europese Commissie "Een "van boer tot bord"-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem".
2. **BEKLEMT** dat de in de strategie geplande maatregelen moeten bijdragen tot de uitvoering van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling daarvan, de Overeenkomst van Parijs inzake klimaatverandering en de doelstellingen van het Verdrag inzake biologische diversiteit.
3. **IS HET** met de Commissie **EENS** dat Europees voedsel wereldwijd al geldt als de referentie voor voedsel dat veilig, ruimschoots voorhanden, voedzaam en van hoge kwaliteit is, en dat dit het resultaat is van jarenlang beleid van de EU en van de inspanningen van landbouwers, vissers en aquacultuurproducenten.
4. **ONDERSCHRIJFT** de doelstelling van een Europees duurzaam voedselsysteem, van productie tot consumptie. De in de F2F-strategie geplande maatregelen moeten bijdragen tot het bereiken van de doelstelling van een klimaatneutrale Unie in 2050 en de biodiversiteitsdoelstellingen en -streefdoelen, tot het behoud van natuurlijke hulpbronnen en cultuurlandschappen³, tot de vermindering van de kwetsbaarheid en tot een grotere bestendigheid tegen klimaatverandering. **BEKLEMT** de cruciale rol van bestuivers voor gezonde ecosystemen en voor voedselzekerheid.
5. **BENADRUKT** dat de milieu- en klimaatvoetafdruk van het huidige voedselsysteem van de EU moet worden verkleind, dat terdege rekening moet worden gehouden met de grenzen van de planeet en dat het voorzorgsbeginsel terdege in acht moet worden genomen. Voorts moeten de in de F2F-strategie geplande maatregelen leiden tot meer waardering voor voedsel en een betere gezondheid. **IS** in dit verband **INGENOMEN** met het voornemen van de Commissie om uiterlijk eind 2023 met een wetgevingsinitiatief te komen met een kader voor duurzame voedselsystemen, en ziet uit naar de besprekingen over de betrokken voorstellen.

³ Unesco-definitie: <https://whc.unesco.org/en/guidelines/>

6. **IS HET** met de Commissie **EENS** dat de COVID-19-pandemie de vitale rol van de toeleveringsketens van de eengemaakte markt en het belang van robuuste en veerkrachtige voedselsystemen voor het voetlicht brengt, en **NEEMT** tegelijk **NOTA** van de complexiteit van de voedselvoorzieningsketens. **IS HET ER** voorts **OVER EENS** dat de Europese burgers voortdurend toegang moeten hebben tot een toereikend en gevarieerd aanbod van hoogwaardig, voedzaam, veilig en duurzaam geproduceerd voedsel tegen redelijke prijzen, zulks met het oog op voedselzekerheid en voedingswaarde. Een gemeenschappelijke Europese respons op crises die gevolgen hebben voor voedselsystemen is nodig om de sociaal-economische gevolgen ervan in de EU te verzachten, voedselzekerheid, voedingswaarde en voedselveiligheid te waarborgen en de volksgezondheid te beschermen. **BEKLEMT OONT** dat moet worden toegewerkt naar een slimme integratie van mondiale, regionale en lokale voedselsystemen, daaronder begrepen kortere toeleveringsketens, zodat deze elkaar versterken en leiden tot meer voedselzekerheid, volgens de beginselen van de eengemaakte markt.
7. **IS INGENOMEN MET** het voornemen van de Commissie een noodplan op te stellen om in tijden van crisis de voedselvoorziening en voedselzekerheid te waarborgen.
8. **WIJST OP** het belang van het voorzorgsbeginsel, een op risico's gebaseerde benadering en bioveiligheid voor de bescherming van de voedselveiligheid en de gezondheid van dieren, bodem en planten in de EU en wereldwijd, alsook voor de inkomensondersteuning en de voedselzekerheid. **IS INGENOMEN MET** de doelstelling van de Commissie de gezondheid van planten beter te beschermen. **ROEPT** de Commissie **OP** bij het verwezenlijken daarvan een hoog niveau van bescherming van het milieu en de volksgezondheid te handhaven.

9. **WIJST EROP** dat er bij de uitvoering van de F2F-strategie bijzondere aandacht moet worden besteed aan diergezondheid, bioveiligheid en dierenwelzijn. **BEKLEMT OONT** dat diergezondheid en dierenwelzijn een voorwaarde zijn voor een duurzame veeteelt, en dat diergezondheid een voorwaarde is voor een verminderde behoefte aan antimicrobiële stoffen. **HERINNERT** in dit verband **AAN** drie in 2019 aangenomen teksten met conclusies van de Raad ^{45 6}.
10. **VESTIGT DE AANDACHT** op het brede scala aan beleidsterreinen, wetgeving en niet-bindende instrumenten die van invloed zijn op de uitvoering van de F2F-strategie, en **ONDERSTREEPT** de noodzaak van een coöperatieve en coherente aanpak met wederzijdse ondersteuning, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar synergieën. **HERINNERT AAN** het Interinstitutioneel Akkoord over beter wetgeven en **ROEPT** de Commissie **OP** wetgevingsvoorstellen op grondige effectbeoordelingen te baseren. **ACHT HET NOODZAKELIJK** te zorgen voor consistentie en samenhang tussen de maatregelen van de F2F-strategie en het gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid, het handelsbeleid, de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 en ander daarmee verband houdend beleid en daaraan gerelateerde strategieën van de EU.
11. **HERINNERT AAN** de conclusies van de Raad van 29 november 2019 over de geactualiseerde strategie voor de bio-economie "Een duurzame bio-economie voor Europa: versterking van de verbinding tussen economie, samenleving en milieu"⁷ en **WIJST EROP** dat het voedselsysteem integraal deel uitmaakt van een circulaire en duurzame bio-economie, die in aanzienlijke mate bijdraagt tot de milieu- en klimaatdoelstellingen. In dit verband moeten inspanningen worden geleverd om de biogebaseerde sectoren te versterken, onder meer door investeringen en markten aan te boren en duurzame productie en verwerking van biomassa te bevorderen.

⁴ Conclusies van de Raad inzake bioveiligheid, een algemeen concept met een unitaire benadering voor het beschermen van de diergezondheid in de EU (doc. 10368/1/19 REV 1).

⁵ Conclusies van de Raad over de volgende stappen om van de EU een regio met de beste praktijken in de strijd tegen antimicrobiële resistentie te maken (doc. 9765/19).

⁶ Conclusies van de Raad over dierenwelzijn - integraal onderdeel van een duurzame dierlijke productie (doc. 14975/19).

⁷ Conclusies van de Raad over de geactualiseerde strategie voor de bio-economie "Een duurzame bio-economie voor Europa: versterking van de verbinding tussen economie, samenleving en milieu" (doc. 14594/19).

12. **BEKLEMT OONT** dat, met het oog op de verwezenlijking van de doelstellingen en maatregelen die in de F2F-strategie worden voorgesteld, passende aandacht moet uitgaan naar de economische, de sociale en de ecologische dimensie van duurzame voedselsystemen, onder meer wat betreft het concurrentievermogen van de landbouwsector en aanverwante sectoren van de EU.
13. **WIJST ER NADRUKKELIJK OP** dat het waarborgen van een billijk inkomen voor primaire producenten van het allergrootste belang is voor een succesvolle overgang naar een duurzaam voedselsysteem. **BEKLEMT OONT** het belang van een verdere versterking van de positie van primaire producenten, hun coöperaties en producentenorganisaties in de voedselvoorzieningsketen, alsook van prestatiegerichte stimulansen voor duurzame praktijken om de voedselzekerheid en de beschikbaarheid van collectieve goederen zoals ecosysteemdiensten te waarborgen. **IS INGENOMEN MET** het voornemen van de Commissie om toe te zien op de uitvoering van de richtlijn inzake oneerlijke handelspraktijken.
14. **IS INGENOMEN MET** het feit dat in de F2F-strategie ook onderzoek en innovatie worden genoemd als middel om duurzame voedselsystemen tot stand te brengen. Dit omvat groene en digitale innovatie en biotechnologie – mits deze veilig zijn voor de menselijke gezondheid en het milieu – die moeten bijdragen tot een grootschalige verandering van de voedselproductiepraktijken. In dit verband spelen veel EU- en regionale initiatieven, zoals het programma Horizon Europa en het BIOEAST-initiatief, een cruciale rol. Wat digitale innovatie betreft, is ook de uitrol van snelle breedband in landelijke gebieden van essentieel belang.
15. **ONDERKENT** de rol van het Permanent Comité voor onderzoek in de landbouw (PCOL) bij het bevorderen van de vaststelling en uitvoering van ambitieuze en doelgerichte EU-brede onderzoeks- en innovatieprogramma's en -partnerschappen. **BEKLEMT OONT** voorts de noodzaak van een betere en sterkere verspreiding van de onderzoeksresultaten om een sterkere band te smeden tussen de wetenschappelijke wereld, regeringen, landbouwers, vissers, ondernemers en consumenten, met het oog op het bevorderen van innovatie en ontwikkeling. **BENADRUKT** het belang van onderzoek naar gedragsinzichten als cruciale aanjager van succesvolle beleidsvorming en -uitvoering.

II. DUURZAME VOEDSELPRODUCTIE IN DE EU WAARBORGEN

16. **ONDERKENT** dat de in de F2F-strategie beoogde maatregelen moeten bijdragen tot de veerkracht van de landbouwsectoren door alternatieve duurzame bedrijfsmodellen voor EU-landbouwers te propageren en tegelijk verschillende productievormen in stand te houden en productiehulpbronnen, waaronder grond, gemakkelijker beschikbaar te maken voor primaire producenten.
17. **NEEMT NOTA** van de reductiedoelstellingen voor pesticiden, antimicrobiële stoffen en meststoffen, alsmede van de overige doelstellingen van de F2F-strategie. **WIJST EROP** dat de verwezenlijking van deze doelstellingen inspanningen van de lidstaten en alle belanghebbenden en intensief samenwerken en overleggen vergt.

VERZOEKT DE COMMISSIE in dit verband:

- na overleg met de lidstaten wetgevingsvoorstellen te baseren op wetenschappelijk verantwoorde effectbeoordelingen vooraf waarin de berekeningsmethoden van de doelstellingen en de uitgangswaarden en referentieperioden van elke afzonderlijke doelstelling worden beschreven. Er moet rekening worden gehouden met de cumulatieve effecten van de wetgevingsvoorstellen;
- ervoor te zorgen dat deze doelstellingen EU-doelstellingen zijn waaraan alle lidstaten moeten bijdragen met maatregelen op nationaal niveau. In dit verband moet rekening worden gehouden met reeds behaalde successen en met de verschillende uitgangsposities, omstandigheden en voorwaarden van de lidstaten, overeenkomstig het subsidiariteitsbeginsel;
- ervoor te zorgen dat de richtsnoeren en aanbevelingen aan de lidstaten duidelijk, alomvattend, transparant, wetenschappelijk onderbouwd en resultaatgericht zijn;
- te zorgen voor een kosteneffectieve uitvoering en monitoring van de doelstellingen, en tegelijkertijd te zorgen voor een gelijk speelveld op concurrerende agrovoedingsmarkten en verenigbaarheid met de WTO-regels;
- het verstandig en verantwoord gebruik van antimicrobiële stoffen te blijven bevorderen zodat zij werkzaam blijven bij de behandeling van infecties bij mens en dier.

18. **DRINGT EROP AAN** de nadruk te leggen op de noodzaak van efficiëntie en kosteneffectiviteit bij het beheer en de uitvoering van de F2F-strategie, een efficiënte coördinatie en de ontwikkeling van geloofwaardige controlemaatregelen en -mechanismen, onder meer door digitalisering en een alomvattend monitoring- en evaluatiekader.
19. **IS INGENOMEN MET** het voornemen van de Commissie om het in de handel brengen van duurzame en innovatieve voederadditieven die veilig zijn voor mens, dier en milieu, te vergemakkelijken.
20. **IS VAN OORDEEL** dat de verdere ontwikkeling van de productie van plantaardige eiwitten en alternatieve bronnen van dierlijke eiwitten in de EU een manier is om veel van de milieu- en klimaatproblemen waar de landbouw in de EU mee te kampen heeft, doeltreffend aan te pakken en ontbossing in landen buiten de EU te voorkomen.
21. **ROEPT** de Commissie **OP** met een EU-strategie voor de eiwittransitie te komen die de teelt van plantaardige eiwitten voor levensmiddelen en diervoeders in de EU en het gebruik van andere duurzame eiwitbronnen stimuleert. **WIJST** in dit verband **OP** het verslag van de Commissie over de ontwikkeling van plantaardige eiwitten in de Europese Unie⁸.
22. **NEEMT MET BELANGSTELLING KENNIS VAN** het voornemen van de Commissie om als onderdeel van het klimaatpact met een nieuw EU-initiatief inzake koolstoflandbouw te komen en een regelgevingskader te ontwikkelen voor de certificering van broeikasgasreductie en koolstofverwijdering op basis van robuuste en transparante koolstofboekhouding om de reductie van broeikasgasemissies te verifiëren en te monitoren, overeenkomstig de rapportage- en boekhoudkundige vereisten van de EU. **ROEPT** in dit verband **OP** bijzondere nadruk te leggen op het duurzame karakter van koolstofopslag, waarbij weglekeffecten en nadelige gevolgen voor het milieu worden vermeden. Er moet ook aandacht worden besteed aan de gevolgen voor organisch materiaal in de bodem en de bijkomende voordelen voor bepaalde duurzame landbouwpraktijken. **MERKT OP** dat het EU-initiatief voor koolstoflandbouw een belangrijke bijdrage kan leveren aan de klimaatambities van de EU.

⁸ Mededeling COM(2018) 757 final.

23. **ROEPT** de Commissie **OP** concrete maatregelen te nemen om de bescherming, de instandhouding en het duurzame gebruik van plantaardige en dierlijke genetische hulpbronnen te waarborgen. **VERZOEKT** de Commissie een EU-strategie voor genetische hulpbronnen voor aquacultuur, bossen en landbouw te presenteren die is gebaseerd op de werkzaamheden van de Commissie genetische hulpbronnen voor voedsel en landbouw van de FAO. Als gevolg daarvan zouden primaire producenten moeten profiteren van een gemakkelijker markttoegang tot aan teelt-, klimatologische en plaatselijke omstandigheden aangepaste variëteiten en rassen. **IS** in dit verband **INGENOMEN** met de doelstelling van de Commissie om de registratie van zaadvariëteiten, waaronder die voor de biologische landbouw, te faciliteren.
24. **IS INGENOMEN MET** de vaststelling van de Commissie dat nieuwe innovatieve ingrediënten en procedés een rol kunnen spelen bij verduurzaming, op voorwaarde dat zij veilig zijn voor mens, dier en milieu en tegelijkertijd voordelen opleveren voor de samenleving als geheel. **KIJKT UIT** naar de studie van de Commissie⁹ in het licht van het arrest van het Hof van Justitie in zaak C-528/16 betreffende de status van nieuwe genomische technieken in de EU-wetgeving.
25. **IS INGENOMEN MET** de doelstelling van de Commissie om de nadelige gevolgen van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen voor het milieu te verminderen, bijvoorbeeld door steun voor de ontwikkeling van bredere gewasbeschermingsmethoden gebaseerd op de beginselen van geïntegreerde gewasbescherming. **BENADRUKT** in dit verband hoe belangrijk het is te zorgen voor adequate en wetenschappelijk verantwoorde maatregelen voor geïntegreerde gewasbescherming en voor bevordering van het gebruik van duurzame alternatieve gewasbeschermingsmiddelen en -methoden.

⁹ In november 2019 heeft de Raad van de Europese Unie de Commissie verzocht (Besluit (EU) 2019/1904 van de Raad) om uiterlijk op 30 april 2021 een studie voor te leggen "in het licht van het arrest van het Hof van Justitie in zaak C-528/16 betreffende de status van nieuwe genomische technieken in het Unierecht" (Richtlijn 2001/18/EG, Verordening (EG) nr. 1829/2003, Verordening (EG) nr. 1830/2003 en Richtlijn 2009/41/EG).

26. **MERKT OP** dat de onlangs vastgestelde verordeningen betreffende diergeneesmiddelen en diervoeder met medicinale werking voorzien in maatregelen die de wereldwijde dreiging van antimicrobiële resistentie doeltreffender zullen helpen bestrijden met een "één gezondheid"-benadering. **VERZOEKT** de Commissie zo spoedig mogelijk de nodige gedelegeerde en uitvoeringshandelingen op te stellen.
27. **IS INGENOMEN MET** de aankondiging in de F2F-strategie dat de bestaande wetgeving inzake dierenwelzijn moet worden geëvalueerd in het licht van de meest recente wetenschappelijke kennis, zodat de wetgeving vollediger en gemakkelijker uitvoerbaar kan worden gemaakt. Dit moet uiteindelijk zorgen voor een hoger niveau van dierenwelzijn en een groter consumentenvertrouwen in de hele EU. **ROEPT** de Commissie **OP** deze evaluatie zo snel mogelijk uit te voeren zodat bestaande wetgeving inzake dierenwelzijn zo spoedig mogelijk kan worden herzien, met name wat betreft het vervoer van dieren, alsmede om nieuwe regels voor te stellen voor dieren die nog geen onderwerp van specifieke EU-wetgeving zijn. **VERZOEKT** de Commissie om, in lijn met de beleidsstandpunten van de Raad, samen te werken met andere partners in internationale fora teneinde de verdere ontwikkeling van internationale normen inzake dierenwelzijn door de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) te bevorderen en de best mogelijke praktijken op het gebied van dierenwelzijn vast te stellen en toe te passen.
28. **HERINNERT AAN** de conclusies van de Raad van 16 december 2019¹⁰ en **VERZOEKT** de Commissie het effect te beoordelen van een EU-regelgevingskader met criteria voor een etiketteringsregeling inzake dierenwelzijn die zou bijdragen aan meer dierenwelzijn, meer markttransparantie, betere keuzemogelijkheden voor de consument en een rechtvaardigere vergoeding voor vee dat op een hoger dierenwelzijnsniveau staat, alsmede aan een gelijk speelveld. **WIJST EROP** dat rekening moet worden gehouden met nationale ervaringen en dat de extra administratieve rompslomp zoveel mogelijk moet worden beperkt.

¹⁰ Conclusies van de Raad over dierenwelzijn - integraal onderdeel van een duurzame dierlijke productie (doc. 14975/19).

29. **VERZOEKT** de Commissie het hoge niveau van voedselveiligheid in de EU in stand te houden en verwelkomt verdere maatregelen ter versterking van het systeem van voedselveiligheid en ter bestrijding van voedselfraude in alle fasen van boer tot bord. **HERINNERT** in dit verband aan de conclusies van de Raad van 16 december 2019 over de volgende stappen om frauduleuze praktijken in de agro-voedselketen beter aan te pakken en te ontmoedigen¹¹.
30. **BENADRUKT** dat de overgang naar een circulaire economie aanzienlijk bijdraagt aan de milieu- en klimaatdoelstellingen. **VERZOEKT** de Commissie derhalve om, in overeenstemming met de hygiënevoorschriften en de afvalwetgeving, het hergebruik en de recycling van hulpbronnen die lokaal worden teruggewonnen uit afval, mest of bijproducten, te faciliteren.
31. **WIJST EROP** dat de toekomstige verordening inzake de strategische GLB-plannen en de strategische GLB-plannen van de lidstaten kunnen bijdragen aan de vergroening van het GLB en dus aan een aantal van de doelstellingen van de F2F-strategie. Is in dit verband **VERHEUGD** dat het toekomstige GLB naar verwachting het subsidiariteitsbeginsel zal versterken en terdege rekening zal houden met de uiteenlopende nationale omstandigheden en de respectieve analyses van de behoeften van de lidstaten, en **ZIET UIT** naar de komende niet-bindende aanbevelingen van de Commissie die als aanvullende leidraad kunnen dienen bij het opstellen van de strategische plannen.
32. **WIJST EROP** dat het standpunt van de Raad over deze instrumenten momenteel vorm krijgt in de onderhandelingen met het Europees Parlement over de voorstellen voor het GLB na 2020.

¹¹ Conclusies van de Raad over de volgende stappen om frauduleuze praktijken in de agro-voedselketen beter aan te pakken en te ontmoedigen (doc. 15154/19).

33. **IS INGENOMEN MET** de EU-doelstelling wat betreft het aandeel biologische landbouwgrond in de EU en een aanzienlijke toename van de biologische aquacultuur. **ERKENT** dat biologische landbouw een belangrijke bijdrage kan leveren aan duurzame voedselsystemen. **ROEPT** de Commissie **OP** ook andere landbouwmodellen te beoordelen die mogelijk soortgelijke milieuvoordelen opleveren.
34. **VERZOEKT** de Commissie om, gezien haar ambitieuze doelstelling wat betreft de ontwikkeling van de biologische landbouw in de EU in de periode tot 2030, samen met de lidstaten en belanghebbenden, vaart te zetten achter haar aangekondigde actieplan voor biologische landbouw. Hierbij moet voor evenwicht tussen vraag en aanbod worden gezorgd. **ROEPT** de Commissie **OP** de lidstaten aan te moedigen ervaringen uit te wisselen en het tempo van de werkzaamheden in verband met de gelijkwaardigheidsovereenkomsten met derde landen op te voeren, teneinde de uitvoer van biologische producten uit de EU te bevorderen.
35. **ONDERSTREEPT** dat het belangrijk is om de vruchtbaarheid van de bodem en de landbouwproductiviteit in stand te houden en te herstellen om de economische, sociale en ecologische duurzaamheid te waarborgen. **ERKENT** dat een uit bepaalde landbouwpraktijken voortvloeiende hoge nutriëntenbelasting een negatief effect heeft op ecosystemen, het klimaat en de biodiversiteit. **IS INGENOMEN MET** het initiatief van de Commissie om, in nauw overleg met de lidstaten, een plan voor het beheer van nutriënten op te stellen. **WIJST** in dit verband **OP** het potentieel van nutriëntenrecycling, waarbij bijvoorbeeld gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden die digitale technologieën en precisielandbouw bieden.
36. **IS INGENOMEN MET** de ambitie van de Commissie om doeltreffende agrarische kennis- en innovatiesystemen (AKIS) te bevorderen en daarbij alle actoren in de voedselvoorzieningsketen en relevante belanghebbenden te betrekken.

37. **ONDERSTREEPT** het aanzienlijke potentieel van visserij en aquacultuur voor de productie van voedsel voor duurzame gezonde voeding en duurzaam en gezond diervoeder in de EU, en **ONDERKENT** de vooruitgang die is geboekt met de overgang naar duurzame visserij en aquacultuur in de EU. Tegelijkertijd moeten de inspanningen op dit gebied gericht zijn op het behoud van een duurzaam evenwicht van natuurlijke visbestanden, een nultolerantiebeleid bij de bestrijding van illegale, ongemelde en ongereguleerde visserij, het bestrijden van overbevissing en het beperken van de negatieve gevolgen voor het milieu. **ROEPT OP** tot het behoud van traditionele en duurzame aquacultuurpraktijken en de verbetering van hun concurrentievermogen en veerkracht. **IS INGENOMEN** met de aankondiging van de herziening van de strategische EU-richtsnoeren inzake aquacultuur uit 2013¹².
38. **IS INGENOMEN MET** de plannen van de Commissie om de wetgeving inzake voedselcontactmaterialen te herzien ten behoeve van de voedselveiligheid en de volksgezondheid. **MOEDIGT** de Commissie **AAN** om in het licht van de toenemende vraag naar circulariteit geharmoniseerde regels op te stellen voor specifieke soorten materiaal bestemd om met levensmiddelen in contact te komen, en daarbij de voedselveiligheid te waarborgen. **ROEPT** voorts **OP** tot een conformiteitsverklaring voor alle voedselcontactmaterialen als gemeenschappelijk EU-voorschrift, teneinde de veiligheid van materialen te documenteren, relevante informatie te verstrekken aan de volgende gebruiker in de toeleveringsketen en de recyclebaarheid van voedselcontactmaterialen te verbeteren.

III. DUURZAME PRAKTIJKEN IN DE VOEDSELVERWERKING EN DE LEVENSMIDDELENINDUSTRIE BEVORDEREN

39. **IS HET** met de Commissie **EENS** dat de veerkracht en duurzaamheid van voedselsystemen op alle niveaus, het regionale en lokale niveau inbegrepen, moet worden verbeterd.

¹² COM(2013) 0229: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0229&from=NL>

40. **VERWELKOMT** een betere integratie van duurzame ontwikkeling in het Europese kwaliteitsbeleid. **VERZOEKT** de Commissie de relevantie en het belang van Europese kwaliteitsregelingen te bevestigen en het wetgevingskader inzake geografische aanduidingen te versterken.
41. **ONDERKENT** de essentiële rol van de levensmiddelenindustrie en de detailhandel, die bij het verkleinen van de milieuvoetafdruk van voedselsystemen tot de koplopers moeten behoren. **IS INGENOMEN MET** de aankondiging van de Commissie dat zij een EU-gedragscode en een begeleidend monitoringkader zal opstellen.
42. **STEUNT DE COMMISSIE** in haar streven naar een gezondere en duurzame voeding. **BENADRUKT** het belang om het wijzigen van de samenstelling van levensmiddelen te bevorderen in overeenstemming met richtsnoeren voor een gezonde en duurzame voeding (bijvoorbeeld voor zout, suiker en verzadigde vetten). **BEZIET MET BELANGSTELLING** de hervatting van de besprekingen voor het opstellen van voedingsprofielen ter beperking van het gebruik van voedings- of gezondheidsclaims voor levensmiddelen met een hoog vet-, suiker- of zoutgehalte, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1924/2006 inzake voedings- en gezondheidsclaims.
43. **IS VERHEUGD** dat de Commissie ernaar streeft het EU-programma voor de afzetbevordering van landbouwproducten meer te betrekken bij duurzame productie en consumptie, met inbegrip van biologische producten en producten waarvoor een kwaliteitsregeling geldt.

44. **BEVESTIGT** de gehechtheid van de Raad aan duurzameontwikkelingsdoel 12.3 (de hoeveelheid levensmiddelenafval per hoofd van de bevolking wereldwijd op het niveau van de detailhandel en de consument halveren en het levensmiddelenverlies in de hele productie- en toeleveringsketen verkleinen). **IS** daarom **INGENOMEN** met de voorstellen van de Commissie om voedselverlies en voedselverspilling te voorkomen of te verminderen, met name door de EU-regels te herzien om misverstanden over of misbruik van datum-aanduidingen te voorkomen. **HERINNERT AAN** de verplichting van de Commissie in Richtlijn 2008/98/EG¹³ (EU-kaderrichtlijn afvalstoffen), zoals gewijzigd bij Richtlijn 2018/851/EU¹⁴, om in 2023 na te gaan of het haalbaar is om op basis van de door de lidstaten gerapporteerde gegevens en in overeenstemming met de vastgestelde gemeenschappelijke methode een EU-brede doelstelling voor de vermindering van voedselverspilling vast te stellen, die in 2030 moet worden gehaald.

IV. DE ROL VAN DE CONSUMENT VERSTERKEN

45. **BENADRUKT** dat levensmiddelenetikettering, marketingpraktijken, prijsstelling, gemakkelijke toegang, voedingskwaliteit, voorlichting over goede voeding en bewustmakingscampagnes een essentiële rol bij de ondersteuning van gezonde en duurzame voeding spelen. **IS HET EROVER EENS** dat gezonde en duurzame keuzes gemakkelijk moeten worden voor de consument. **WIJST** in dit verband **OP** de rol van passende en gemakkelijk te begrijpen consumenteninformatie als integraal onderdeel van een verbeterde voedselomgeving. **BENADRUKT** in dit verband de noodzaak om hier gedragsinzichten bij te betrekken.
46. **IS INGENOMEN MET** het voornemen van de Commissie om richtsnoeren te presenteren voor duurzame voedselinkoop in institutionele catering.

¹³ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

¹⁴ Richtlijn (EU) 2018/851 van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2018 tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (PB L 150 van 14.6.2018, blz. 109).

47. **STEUNT DE COMMISSIE** in haar streven om de toegenomen incidentie van hart- en vaatziekten, overgewicht en obesitas tegen te gaan. **IS HET** met de Commissie **EENS** dat zowel uit gezondheids- als milieuoogpunt de huidige voedselconsumptiepatronen duurzamer moeten worden.
48. **IS VERHEUGD** dat de Commissie streeft naar een geharmoniseerde, wetenschappelijk onderbouwde regeling voor voedingswaarde-etikettering op de voorzijde van de verpakking, rekening houdend met de bestaande nationale ervaringen, en dat zij een geharmoniseerd kader voor de etikettering van duurzaam voedsel zal voorstellen.
49. **IS INGENOMEN MET** het initiatief van de Commissie om te streven naar een betere etikettering van de oorsprong of herkomst van bepaalde producten. **BENADRUKT** dat er een effectbeoordeling moet komen van bijvoorbeeld de voordelen voor consumenten en producenten en de gevolgen voor de eengemaakte markt van een geharmoniseerde aanpak van verplichte oorsprongs- of herkomstvermeldingen.

V. DE WERELDWIJDE TRANSITIE BEVORDEREN

50. **ONDERKENT** dat de duurzaamheid van voedselsystemen op mondiaal niveau moet worden bevorderd, het concurrentievermogen van primaire producenten in de EU verbeterd en een gelijk speelveld gewaarborgd. **BENADRUKT** dat het handelsbeleid van de EU moet bijdragen tot een betere samenwerking met derde landen en moet streven naar ambitieuze toezeggingen van deze landen op belangrijke gebieden zoals de uitvoering van de Overeenkomst van Parijs, het behoud en de bescherming van de biodiversiteit en duurzame voedselsystemen, met inbegrip van de gezondheid van planten en diergezondheid en dierenwelzijn, en duurzaam gebruik van pesticiden en antimicrobiële stoffen, en tegelijkertijd moet zorgen voor daadwerkelijke nakoming van die toezeggingen.

51. **ERKENT** dat vrijhandelsovereenkomsten één manier zijn om wereldwijd EU-normen te promoten en normen te verhogen. **IS VERHEUGD** dat de EU naar een ambitieus hoofdstuk over duurzaamheid zal streven in alle bilaterale handelsovereenkomsten van de EU, en dat zij ervoor zal zorgen dat het volledig wordt uitgevoerd en gehandhaafd, onder meer via acties van het EU-hoofd handhaving voor de handel. **VERZOEKT** de Commissie voor deze overeenkomsten effectbeoordelingen te verrichten zodat de resultaten ervan ruim voor de laatste fase van de onderhandelingen over een handelsovereenkomst beschikbaar zijn.
52. **IS INGENOMEN MET** het voornemen van de Commissie om de invoertoleranties voor pesticiden te herzien en rekening te houden met milieuaspecten bij de beoordeling van aanvragen voor invoertoleranties, overeenkomstig de WTO-normen en -verplichtingen.
53. **WIJST OP** het grote belang van internationale samenwerking en van het handelsbeleid van de EU met betrekking tot geïmporteerde levensmiddelen en diervoeders. **HERINNERT** er in dit verband **AAN** dat geïmporteerde levensmiddelen en diervoeders volledig in overeenstemming moet zijn met de desbetreffende EU-wetgeving.
54. **STEUNT** het voorstel van de Commissie om de wereldwijde ontbossing en bosdegradatie terug te dringen. **VERWELKOMT** het voornemen van de Commissie om in 2021 een wetgevingsvoorstel en andere maatregelen te presenteren die het in de EU in de handel brengen van producten die met ontbossing of bosdegradatie verband houden, moeten voorkomen of tot een minimum moeten beperken.
55. **ERKENT** de belangrijke rol van geïmporteerd voedsel in de koolstof- en biodiversiteitsvoetafdruk van het voedselsysteem van de EU en verzoekt de Europese Commissie passende maatregelen voor te stellen om de gevolgen van invoer te beperken, met inachtneming van de internationale regelgeving.
56. **IS INGENOMEN MET** het feit dat de Commissie met partnerlanden samenwerkt om ontbossing een halt toe te roepen en duurzaam bosbeheer en duurzaam beheer inzake landgebruik te bevorderen.

57. **IS HET EROVER EENS** dat de EU de wereldwijde transitie naar duurzame voedsel-systemen moet bevorderen in internationale normalisatie-instellingen, relevante multilaterale fora en internationale evenementen zoals de VN-top over voedselsystemen in 2021. **VERZOEKT** de Commissie om de invoering van rechtvaardige productie- en milieucertificeringsregelingen te bevorderen. **BENADRUKT** het belang van wereldwijde samenwerking bij de bestrijding van antimicrobiële resistentie.
58. **HERHAALT** de gehechtheid van de EU aan mondiale samenwerking inzake duurzame voedselsystemen waarbij oog is voor de verschillende uitdagingen wereldwijd, en **PLEIT VOOR** toevoeging van duurzame voedselsystemen aan de doelstellingen van het externe beleid van de EU en voor opname van specifieke hoofdstukken over duurzame voedsel-systemen in alle nieuwe allianties en overeenkomsten met alle partners. **HERHAALT** het belang van de steun van de EU voor duurzame Afrikaanse plattelandsontwikkeling en **HERINNERT** in dit verband **AAN** de verklaring van de derde conferentie van landbouwministers van de Afrikaanse Unie en de Europese Unie¹⁵.
59. **MERKT OP** dat de COVID-19-pandemie heeft aangetoond hoe belangrijk de correlatie is tussen diergezondheid en menselijke gezondheid, voeding en levensmiddelen, toegang tot veilig drinkwater en sanitaire voorzieningen, en het verband daarvan met het milieu en klimaatverandering (de "één gezondheid"-benadering). **IS INGENOMEN MET** de bestaande samenwerking tussen de zogeheten tripartiete internationale organisaties (OIE, WHO en FAO) op dit gebied en **MOEDIGT** versterking van deze samenwerking en uitbreiding ervan naar andere op het vlak van biodiversiteit en milieu competente internationale organisaties **TEN STELLIGSTE AAN**, teneinde de huidige en toekomstige pandemieën beter te begrijpen, te beheersen en te voorkomen.
-

¹⁵ Verklaring en de actieagenda aangenomen tijdens de derde conferentie van de landbouw-ministers van de Afrikaanse Unie en de Europese Unie van 21 juni 2019 in Rome (doc. 12072/19).